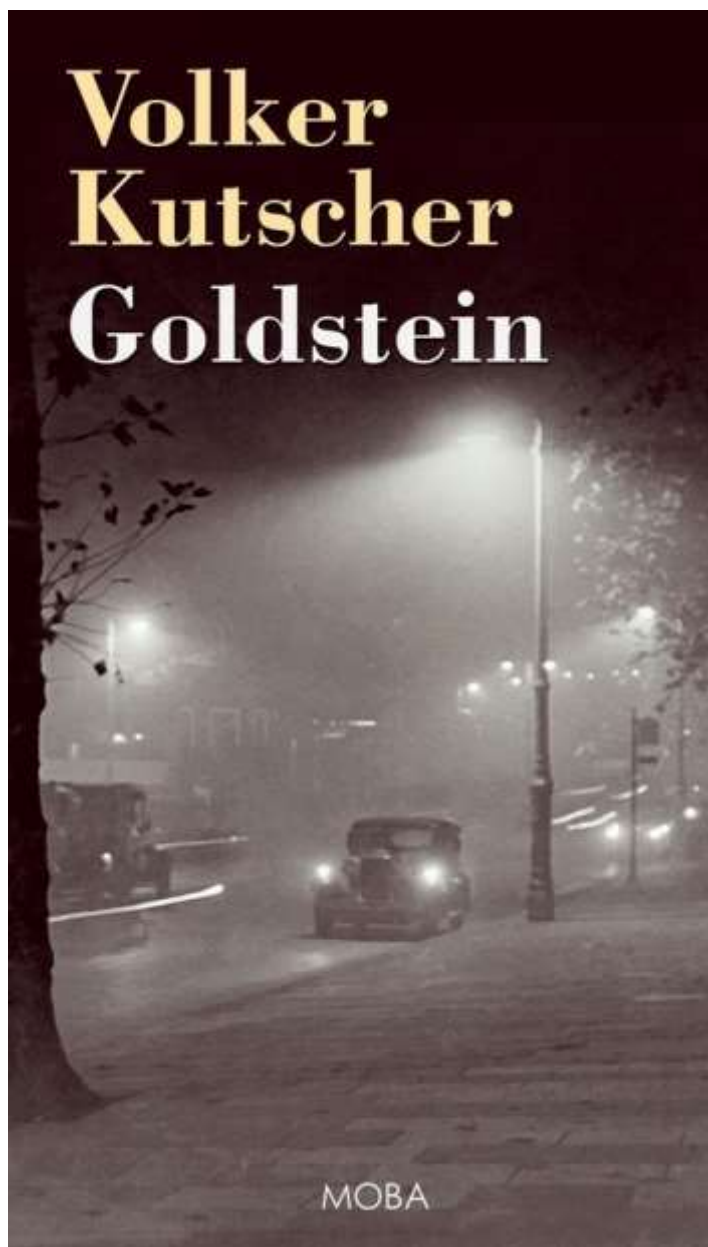

Volker Kutscher – Goldstein

*„Nejdivočejší léta Berlína: grandiózní román Volkera Kutschera je skvělá detektivka,
ale i dokonalá dobová freska.“*

Die Welt Online

1

www.mobaknihy.cz

pro nakladatelství MOBA
www.mobaknihy.cz

zpracovala Johana Turner, TURNER PR
www.turner.cz

Volker Kutscher – Goldstein

Obsah:

strana 1	úvod
strana 2	obsah, anotace
strana 3	informace o spisovateli Volkeru Kutscherovi
strana 4 - 6	ohlasy na knihy Goldstein, Tichý zabiják a Mokrá ryba
strana 5 - 6	Babylon Berlin – základní informace k seriálu na motivy knih Volkera Kutschera
strana 6 - 12	rozhovory s Volkerem Kutscherem
strana 12 – 15	ukázka z knihy Goldstein

Na motivy knih Volkera Kutschera vznikl nákladný koprodukční seriál nazvaný *Babylon Berlin* podle anglického názvu první knihy *Der Nasse Fisch (Mokrá ryba, první díl série, vyšel v nakladatelství MOBA v říjnu 2017)* a s udávaným rozpočtem 40 milionů eur se jedná o historicky nejdražší německý seriál. Premiéru měl 13. října 2017 na programu SKY, u nás na HBO, dále je distribuován po celém světě prostřednictvím Netflixu.

Česká televize nasadila tento výjimečný seriál do vysílání ČT 2 v sobotu večer od 20:00 od 19. ledna, odvysílá celou první řadu – vždy dva díly po sobě. Babylon Berlin bude na obrazovkách 9 víkendových večerů po sobě.

Aktuální knižní novinka a v pořadí třetí kniha série má název **Goldstein**.

Co řekl k tvorbě Volkera Kutschera jeho překladatel do češtiny Tomáš Butala si můžete:

- poslechnout a přečíst zde: <https://bit.ly/2HD9gcC> - vysílání Českého rozhlasu
- podívat se zde: <https://bit.ly/2TggULm> - vysílání ČT 24

2

anotace

Volker Kutscher, Goldstein

Z originálu Goldstein přeložil Tomáš Butala.

Berlín 1931. V berlínském podsvětí probíhá boj o moc. Hospodářská krize, násilné střety mezi SA a Rudou frontou, mocenský boj berlínských gangů. Gereon Rath dostává zvláštní úkol, sledovat amerického gangstera Abrahama Goldsteina. Ovšem netuší, že se z kolegiální výpomoci pro americkou Bureau of Investigation brzy stane smrtící závod. Zatímco on se nudí na svém stanovišti v hotelu Excelsior, ozbrojený Goldstein se už dávno volně pohybuje po městě. Když pak šéf podsvětí Marlow přinutí Ratha k dalšímu soukromému pátrání, dostává se komisař přímo doprostřed války zločineckých spolků.

Mezitím Charly Ritterová nastupuje přípravnou právní praxi a poté, co nechá ze své kanceláře utéct mladou bezdomovkyni přistiženou ve vlaku bez jízdenky, setkává se její pátrání s tím Gereonovým. Napětí ve městě se stupňuje a v Berlíně se již brzy střetnou dva světy: impérium amerických gangsterů a rozpínající se moc nacismu...

pro nakladatelství MOBA
www.mobaknihy.cz

zpracovala Johana Turner, TURNER PR
www.turner.cz

Volker Kutscher – Goldstein

O autorovi

Volker Kutscher

Volker Kutscher se narodil v roce 1962 v Lindlaru v Severním Porýní-Vestfálsku, dětství strávil v Horním Rakousku. Studoval němčinu, filozofii a historii na univerzitách v Kolíně nad Rýnem a Wuppertalu. Než se stal spisovatelem a scénáristou na plný úvazek pracoval jako regionální novinář. V současnosti žije v Kolíně nad Rýnem a kromě své vlastní tvorby se věnuje i psaní scénářů pro televizi.

Kutscherova série kriminálních případů komisaře Gereona Ratha se stala světovým bestsellerem. V současnosti se po celém světě prodalo již více než milion výtisků. V říjnu 2017 premiérově odvysílala TV SKY zatím nejdražší německý TV seriál Babylon Berlin na motivy jeho zmiňované knižní série.

3

Podrobné informace o autorovi a jeho další tvorbě naleznete zde: www.gereonrath.de

O knižní sérii v hlavní roli s Gereonem Rathem

Příběhů s Gereonem Rathem se po celém světě prodalo hodně přes milion v sérii šesti samostatných románových případů, hovoří se o dalších minimálně třech. V rámci světa kriminálního komisaře Gereona Ratha, který Kutscher vytvořil, vznikly také tři bonusové povídky dostupné pouze v online verzi jako přílohy e-knihy: [Durschmarsch](#) [Märchen mit Zündhölzern](#) a [Plan B](#)

Prequel Gereona Ratha vyšel 5. října 2017 pod názvem **Moabit** v hlavní roli s mladou Charlotte Ritterovou.

Mokrý ryba má už svoji komiksovou podobu, více zde www.carlsen.de/hardcover/der-nasse-fisch/54504.

Detektivní série Volkera Kutschera v hlavní roli s Gereonem Rathem je dostupná v těchto jazykových mutacích: angličtině (verze určená k celosvětové distribuci vyšla u Sandstone Press), samozřejmě němčině, češtině, dánštině, francouzštině, maďarštině, italštině, japonštině, vlámsštině, norštině, srbštině a španělštině.

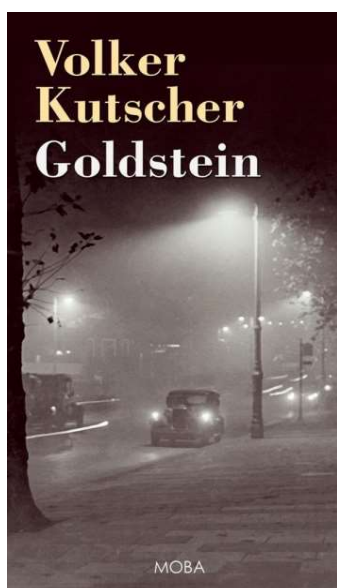
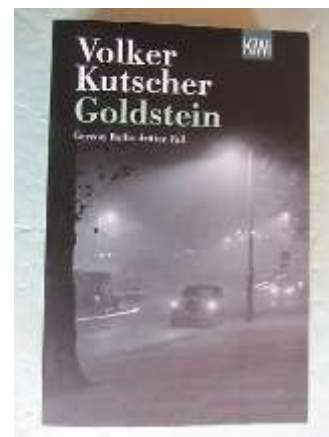
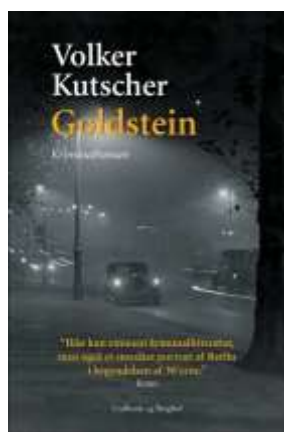
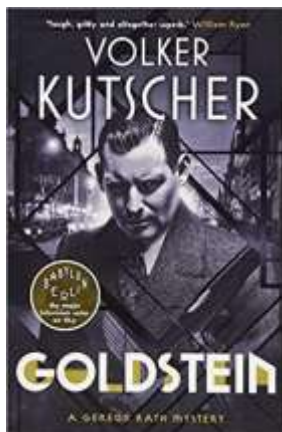
pro nakladatelství MOBA
www.mobaknihy.cz

zpracovala Johana Turner, TURNER PR
www.turner.cz

Volker Kutscher – Goldstein

Ohlasy na knihy Volkera Kutschera

4

Goldstein

„Kutscher dokonale popsal dekadenci Výmarské republiky, s krví v berlínských ulicích i hrozivě číhajícími nacisty.“ **Sunday Times**

„Kutscherův trik je geniální ... Stvořil portrét éry prostřednictvím optiky žánrové fikce.“ **The New York Times**

„Fascinující román a vsutku příšerná historie.“ **Literary Review**

„Nádherná atmosféra!“ **The Sunday Times**

„Skvělé a mrazivé.“ **Crime Time**

„Románový noir té nejvyšší kvality. Je to skutečně zábavná a lahodně temná kniha.“

Nudge-Book

„Volker Kutscher dokáže brilantně udržet napětí po celé své vyprávění a s výjimečným umem se mu daří zachytit propletenec korupce, vražd a vzestupu nacismu.“

Rhein-Neckar-Zeitung

pro nakladatelství MOBA
www.mobaknihy.cz

zpracovala Johana Turner, TURNER PR
www.turner.cz

Volker Kutscher – Goldstein

Tichý zabiják

„Kutscher použil tep doby k vlastnímu příběhu.“ **Novinky.cz/ Právo**

„Román s úžasnou atmosférou, který nabízí živý pohled do kulturních zvrátů pozdní Výmarské republiky.“ **The Sunday Times**

„Příběh zasazený do Berlína 30. let 20. století, kde nekonvenční detektiv stíhá sériového vraha. Němý mrtvý vděčí autorovi za věrné historické zobrazení a době samotné za cynický pohled na svět.“ **Peter James**, jeden z nejúspěšnějších autorů thrillerů současnosti

Příběh o původu evropské temnoty.“ **Kati Hiekkapelto**, autorka severského thrilleru Kolibřík

„Autorovi se v románu daří chytře propojovat fakta a fikci, aniž by jedinkrát utrpělo věrné zobrazení dobového života a atmosféry.“ **Die Welt**

„V případě Tichého zabijáka se kolínskému autorovi znovu podařilo vytvořit román silný po faktické i umělecké stránce – ani tentokrát se nebudete moci odtrhnout!“ **Tagesspiegel**

Mokrá ryba

„Mokrá ryba je i lekcí z historie.“ **Novinky.cz/ Právo**

„Nejdražší německý seriál zrodila kniha, jejíž autor by zabil Hitlera.“ **MF Dnes/idnes.cz**

„Číst Kutscherův román je jako dívat se na černobílý film doplněný o aplikaci, která vám zprostředkuje dokonce i chutě a vůně, tak detailně popisuje autor atmosféru dané doby.“

Der Tagesspiegel

„Nejdivočejší léta Berlína: grandiózní román Volkera Kutschera je skvělá detektivka, ale i dokonalá dobová freska.“ **Die Welt Online**

„Kutscherův román je stejně návykový jako drogy: nedokážete ho odložit, dokud ho nedočtete.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung

O seriálu

Na motivy knih Volkera Kutschera vznikl nákladný koprodukční seriál nazvaný *Babylon Berlin* podle anglického názvu první knihy *Der Nasse Fisch (Mokrá ryba)*.

Jde o historicky nejdražší německý seriál s rozpočtem přesahujícím 40 milionů eur.

V této etapě vznikly 2 série, každá má 8 epizod.

Vznikl v koprodukci ARD, SKY, Das ERSTE, BETA a X FILME a jeho premiérový díl byl odvysílán programovou skupinou SKY (Sky Deutschland, Sky UK, Sky Italia) v Německu, Rakousku, Itálii, Velké Británii a Irsku 13. října 2017. Netflix si pořídil vysílací práva pro USA.

[Třetí série](#) se začala natáčet na podzim roku 2018 a zatím nese pracovní název Tichý zabiják, stejně jako Kutscherova kniha, která vyšla na podzim 2018 v nakladatelství MOBA.

Volker Kutscher – Goldstein

Hlavní tvůrčí postavou seriálu je uznávaný režisér, producent, scénárista a skladatel **Tom Tykwer**, který stojí za snímky **Lola běží o život, Paříži, miluji Tě, Parfém: Příběh vraha**. Spolurežiroval **Atlas mraků** (spolu s Wachowskými) i senzaci Netflixu **Sense8**.

Dále **Achim von Borries** pracoval jako režisér pro mnoho televizních produkcí, píše filmové scénáře – např. **Alone In Berlin** s Emmou Thomson.

Kriminálního komisaře Gereona Ratha ztvárnil **Volker Bruch**, kterého proslavila role **Dietera** v oscarovém filmu **Předčítač**.

Zajímavostí je, že o výběr písní se v prvních dvou sériích postaral legendární britský hudebník **Bryan Ferry**, který si v seriálu také zahrál.

Více o filmu na jeho webových stránkách www.babylon-berlin.com

Trailer k seriálu Babylon Berlin: <https://www.youtube.com/watch?v=2mcGcgat5bs>

Ze zahraničního tisku k seriálu:

The Guardian <http://bit.ly/2vdOxRc>

Hollywood Reporter <http://bit.ly/2wtOJQA>

Hollywood Reporter <http://bit.ly/2vejij6>

Rozhovory

6

Volker Kutscher

Když autor hovoří o svých knihách, prozradí často také mnoho věcí o sobě. Zde naleznete, s laskavým svolením příslušných nakladatelství, doslovné znění rozhovorů s Volkerem Kutscherem z uplynulých let.

mobil, září 2007

Mokrá ryba je kriminální román, který se odehrává v Berlíně roku 1929. Vy jste mladý autor žijící v Kolíně. Jak to jde dohromady?

Začalo to vlastně už prvními knížkami od Kästnera, které jsem četl. Bylo mi osm nebo devět a četl jsem Emil a detektivové a Kulička a Toník, což jsou taky berlínské knihy. Tenhle svět mě fascinoval už tenkrát. Později jsem jej znovu našel ve Fabianovi a v Döblinově - Berlín, Alexandrovo náměstí. Když jsem potom začátkem osmdesátých let Berlín poprvé navštívil, vydal jsem se okamžitě po stopách těch knih a žasl jsem, kolik věcí z toho literárního Berlína najdete ještě i v dnešním městě.

pro nakladatelství MOBA
www.mobaknihy.cz

zpracovala Johana Turner, TURNER PR
www.turner.cz

Volker Kutscher – Goldstein

Vědomě se vydáváte do minulé doby, která má ale velmi moderní rysy...

Ve dvacátých letech byl Berlín nejpokrokovějším městem Evropy, nemusel se bát srovnání s moderními americkými metropolemi, jako byl New York nebo Chicago. A právě tuhle modernitu chci ukázat, toho kypícího ducha doby, která od naší současnosti není vůbec tak vzdálená. Ve dvacátých letech již byly předznamenány mnohé moderní tendence, které se potom znovu probudily až v šedesátých letech. Pro mě je poslední fáze Výmarské republiky také časem zmařených příležitostí, jelikož vyústila v katastrofu Třetí říše – což ovšem nutně nemusela. Současníci komisaře Ratha však o blížící se katastrofě neměli tušení.

Komisař Gereon Rath vyšetřuje v prostředí nočních klubů, pornografie a drog. To jsou také velmi aktuální záležitosti. Proč svého hrdinu posíláte vyšetřovat právě do takových míst?

V prvé řadě ho vysílám do Berlína. Člověk musí svým hrdinům přichystat nepříjemnosti a Koliňanovi, jako je Rath, se jeho milované Porýní neopouští snadno. Zpočátku pracuje na mravnostním oddělení proto, že se musí nějak zasloužit o to, aby mohl zase působit na oddělení vražd. Snažím se ale také posvítit si trochu na odvrácené stránky společnosti. Celá země byla prohranou válkou, inflací a revolucí převrácená vzhůru nohama. Pouta císařství byla pryč a nová svoboda se projevovala v nespoutané lačnosti po všemožných potěšeních, jako kdyby už lidi tušili blížící se konec. A tento svět často nelegálních radostí chci představit.

Proč je kniha „Mokrý ryba“ koncipována jako kriminální román?

Mám rád americké gangsterky z dvacátých a třicátých let, třeba Hammetta a Chandlera, a Berlín téhle doby je pro takové příběhy úplně stejně vzrušující kulisou jako americká města. A je snad ještě o to atraktivnější, že v Berlíně se k tomu navíc přidávají i společenské otřesy té éry, například pouliční bitvy mezi komunisty a nacisty, ale také – bohužel marný – boj demokracie proti hrozící diktatuře. A do tohoto světa posílám komisaře Ratha.

Nacistický režim se nad dějem románu vznáší jako temný stín...

Jistě, nacisté nestojí v centru dění, jen se tu a tam někde vynoří. Pro dnešního čtenáře jsou ovšem hákové kříže hroznou předzvěstí temné budoucnosti – kterou moji románoví hrdinové pochopitelně neznají, ačkoli to bude právě jejich budoucnost. Mokrý ryba je zahájením románové řady, která Gereona Ratha dovede až do prvních let nacistické diktatury.

Komisař Rath je rozpolcený charakter. Na jednom místě v knize mu nabídnou kokain, který neodmítne, a i jinak neustále překračuje čáru. Proč?

Gereona Ratha mám rád proto, že má i své špatné stránky, není to žádný dokonalý, politicky korektní dobroděj. Předpisy nebere vždycky úplně vážně, ale na druhou stranu má silný cit pro spravedlnost. Je to člověk, který v nouzi lže, aby tak pomohl na světlo pravdě, i když to zní paradoxně.

Jak bychom si mohli představit váš obvyklý pracovní den?

Já obvyklé pracovní sny moc nemívám, snad jen když se dostanu do fáze opravdového psaní. To pak za sebou zavřu dveře a musím být docela sám jen se sebou a svými poznámkami. A pak také s dobovými fotkami, které si věším na stěnu: budova, pouliční scéna, nějaká osoba – s takovými obrázky, které mou fantazii neomezují, ale dávají jí křídla. S obrázky, do kterých se při psaní můžu zanořit. Tomu ovšem předchází hromada rešerší. Čtu kvanta literatury faktu, listuju starými novinami, prohlížím si staré fotky a sleduji filmy, které pak v ulicích porovnávám s dnešním městem.

Volker Kutscher – Goldstein

Chci si prohlédnout jeviště, po kterém se Gereon Rath pohybuje o osmdesát let dřív, musím chodit stejnými ulicemi jako on. I kdyby už z té doby nestál žádný dům, pár pevných bodů v krajině vždycky existuje – a přes ně můžu jako průhlednou fólii položit Berlín roku 1929.

© mobil 2007

taz. 4. dubna 2009

Váš první berlínský román *Mokrá ryba* se odehrává roku 1929. Kolínský komisař Gereon Rath je přeložen do divokého Berlína. Zavítá do nevěstinců, drogových podniků, setkává se s ruskými exulanty a obchodníky se zbraněmi. K tomu se komunisté střetávají s národními socialisty, 1. května 1929 v ulicích zemřelo hodně lidí. Zdá se, že se celý příběh hodně zaobírá politickým děním.

Však jsem to tak zamýšlel...

... ale druhá kniha série, *Němá smrt*, se odehrává roku 1930 skoro výhradně v prostředí berlínského filmového průmyslu. Nevyhnutelné směřování ke Třetí říši tu ustupuje daleko do pozadí, proč?

Chci se zaměřit na nejrůznější prostředí, i na taková, v nichž politika nehraje žádnou roli. A navíc lidé v té době taky nemysleli pořád jen na politiku. Nikdo nevěděl, že situace spěje ke vzniku Třetí říše.

Váš hlavní hrdina dostává za úkol sledovat pohřeb Horsta Wessela, ze kterého nacisté udělali mučedníka...

...ale vyvlékne se z toho, protože se od politických třenic raději drží dál.

Už vaše dřívější kriminálky obsahovaly místní koloryt. Ty se ovšem odehrávají ve vašem domově, v Bergisches Land u Kolína, tam se vyznáte. Odkud znáte Berlín konce dvacátých let?

V Berlíně je dost zákoutí, kde můžete minulost zahlédnout dodnes. Jinak čtu knížky, staré noviny, prohlížím si staré fotografie a dívám se na staré filmy. Třeba Lidé v neděli nebo Emil a detektivové, který se točil v exteriérech ve městě. Nasbírám tak hodně podnětů. Našel jsem například nádherný obraz Luisenstädtkého kanálu v Kreuzbergu, který byl koncem dvacátých let zasypán. Tak jsem si řekl, že by tam mohl můj komisař klidně bydlet, na ulici Luisenufer...

...což je dnešní Segitzdamm. Roli tu hraje také náměstí Reichskanzlerplatz, objevuje se ulice Belle-Alliance. Důsledně používáte názvy, které už dnes na plánu Berlína nenajdeme.

Mnoho ulic má dnes jiné jméno, už jen z důvodu pohnutých dějin tohoto města.

Reichskanzlerplatz se například později jmenovalo Náměstí Adolfa Hitlera. A dnes je to Náměstí Theodora Heusse.

Máte historický plán města?

V pracovně na stěně mi skutečně visí starý plán Berlína z vydavatelství Pharus. Pokud znám jednotlivá dějiště svých příběhů, jedu tam a okouknu si dnešní situaci – se starými fotkami stále v hlavě. V prvním románu se například objevuje mnoho míst, na kterých bydlí nebo bydleli mí kamarádi.

Volker Kutscher – Goldstein

Vaše podrobné znalosti překvapují i rodilé Berlínany. Například, že se kdysi za jízdu po AVUS (automobilová silnice) platila marka mýtného.

Čtu staré noviny, třeba Vossische Zeitung, tam člověk takové podrobnosti najde. Třeba kratičkou zprávu, že v březnu 1930 byl napočítán milionový návštěvník berlínského vysílače. Tím samozřejmě nebyl Gereon Rath, jako tomu je v mojí knize, ale říkal jsem si, že se to hodí.

A kde berete znalosti o tehdejším všedním dni u policie?

Hlavně z knih. A pak jsem taky byl v Tempelhofu v policejním muzeu. Mají tam zbraně, telefony, psací stroje z té doby a spoustu dalších dobových věcí.

Řekl by historik, že je váš obraz Berlína správný?

Doufám, že ano, přičemž si ale myslím, že historici nemají na minulost jednotný pohled. Pro mě je důležité zdůraznit moderní rysy tehdejšího života. Proto moji hrdinové nejezdí drožkou, ale taxíkem. A hodně telefonují. Berlín měl tehdy nejhustější telefonní síť na světě. Už tenkrát Berlínané hodně vzhlíželi k Americe. Ve filmu Vrah mezi námi od Fritze Langa stojí vedle obchodu s cukrovinkami reklamní figurína Micky Mouse a ten film je z roku 1931.

Ve vašich románech vládne také překvapivě otevřená sexuální morálka.

Která ale tenkrát taková prostě byla. Společnost sice nebyla tak otevřená jako dnes, ale už existovaly jisté moderní tendence. Třeba otevřená sexuální morálka nebo emancipace žen, tedy věci, které byly Třetí říší zase zadušeny a rozvinuly se v Německu teprve v šedesátých letech. Na druhou stranu se nesmíme nechat zmást modernitou tehdejšího Berlína, protože pořád existovalo mnoho lidí, kterým se stýskalo po císaři, a pak také těch, kteří chtěli fašismus.

Protižidovské nálady se ale ve vašich knihách vyskytují jen okrajově.

Antisemitismus v té době sice byl salónním tématem, ale nebyl všudypřítomný. Tento námět je centrem pozornosti ve třetí knize. Nechci prozrazovat celou zápletku, ale jde o to, že Berlín navštíví jeden americký gangster – židovský gangster z Brooklynu, na kterého by si žádný SA-mann raději neměl otevírat pusku.

Jak se Rath zachová po roce 1933?

Jedno je jisté: nikdy se nestane nacistou. S politikou totiž nechce mít vůbec nic společného, se žádnou stranou. Bude nacisty coby nadřizenými pohrdat úplně stejně, jako opovrhne sociálnědemokratickým policejním prezidentem, protože si myslí, že ten sedí ve svém křesle jedině díky stranickému průkazu, a ne díky své odbornosti. Rath nijak dál neuvažuje a protlouká se, jak umí. Úmyslně z něj nedělám hrdinu bez bázně a hany, nadělá taky spoustu průšvihů. Doufám, že ho čtenáři budou mít rádi i tak.

Každopádně má sympatické křestní jméno.

Hledal jsem nějaké jméno typické pro Porýní. Gereon nejlépe ladilo k postavě, kterou jsem nosil v hlavě.

Ovšem není moc realistické, že se Ratha v jednom kuse někdo neptá na význam jeho jména.

Ale ptají se ho, například Charly, jeho pozdější přítelkyně, a on jí odpovídá, že má jméno po jednom dávném kolínském světcí. Sám jsem v Kolíně bydlel kousek od svatého Gereona.

Volker Kutscher – Goldstein

Evidentně máte jasnou představu, co se s vaším komisařem bude dít dál. Jak hluboko do doby nacismu bude jeho cesta pokračovat?

Zatím počítám s rokem 1936. Olympijské hry bych rád zapracoval, protože jde o lákavou kulisu. A Rath musí pracovat i v nacistickém aparátu, aby pochopil, že si se svým údajně apolitickým postojem lže do kapsy.

Bude Rath se svou přítelkyní – nepřítelkyní Charly šťastný?

Jistěže ne! Nebo aspoň ne napořád.

Ptal se Gereon Asmuth, © taz Entwicklungs GmbH & Co. Medien KG 2009.

Sonntag – das digitale Magazin, 30. listopadu 2014

Pane Kutschere, ke kriminálním románům vás inspirovaly filmy. Tom Tykwer teď podle vašich knížek točí seriál. Nelíbily by se vám spíš celovečerní filmy?

Rozhodně ne. Televizní seriál je pro vyprávění komplexních příběhů mnohem vhodnějším formátem, pokud tedy pokračuje v tradici, kterou založil David Chase Rodinou Sopránů na HBO.

A uvidíme v Tykwerově krimiseriálu *Babylon Berlin* něco podobného jako v seriálu o mafiánech *Rodina Sopránů*?

*Tykwer o to určitě usiluje. Německé televizi stále chybí seriál takové úrovně, jakou nastavila Rodina Sopránů, i když směr už částečně ukázaly projekty jako *Kriminaldauerdienst* (Stálá kriminální služba) nebo *Im Angesicht des Verbrechens* (Tváří v tvář zločinu). Tom Tykwer chce touto cestou kráčet o něco dál a důsledněji a já vroucně doufám, že se mu to s *Babylonem Berlin* podaří. V každém případě si pro takový projekt nedokážu představit žádnou lepší vedoucí osobnost a lepší kreativní mozek.*

10

Natáčení má začít v půlce příštího roku, spolupracujete na scénáři?

Ne. U takovéto adaptace je lepší umožnit tvůrcům pohled zvenčí. Nejde přece o zfilmování románů, ale o vyprávění Rathova příběhu pomocí úplně jiného média a úplně jinými prostředky, takže nechávám Tykwerovi a jeho autorům volnou ruku. Mně záleží na tom, aby zůstal zachován duch románů, ale v tomto směru jsem po předchozích rozhovorech naprosto klidný.

Víte už něco o obsazení postav? Kdo bude hrát Gereona Ratha a Charly Ritterovou?

Myslím, že casting právě běží, ale já zatím nic nevím. Jsem zvědavý stejně jako vy.

Tento projekt vzniká v mezinárodní koprodukcí. Myslíte, že se setká se zájmem i mimo Německo?

*Doufám, že ano. Berlín je zajímavý mezinárodně, zvláště Berlín v době, kterou popisují v románech o Rathovi. Byly to časy napínavé nejen politicky. V případě seriálu *Válečná generace* to nedávno docela hezky fungovalo.*

O období národního socialismu je v zahraničí zájem dodnes. Ve vašich knihách ale není v centru zájmu ani fašismus, ani druhá světová válka. Proč se zabýváte právě touto fází zlomu ke konci Výmarské republiky?

Protože jde o rozhodující fázi. Kdyby se republika nezhroutila a kdyby nacisté nevyužili mocenského vakua, nemuseli bychom se dnes bavit o Třetí říši, druhé světové válce ani holokaustu, protože by se možná vůbec nestaly. Dvě největší katastrofy dvacátého století – válku a holokaust – umožnil teprve nástup nacistů k moci.

Volker Kutscher – Goldstein

Obvyklá kriminální literatura přirovnává policisty většinou skálám v příboji, se kterými se život sice nemazlil, ale jsou mimo jakékoliv podezření. Vy tento koncept postavou Gereona Ratha narušujete, protože Rath lže, lavíruje a projevuje nebezpečný nezáměr o politiku. Je snad tato protikladná, komplikovaná postava tajemstvím vašeho úspěchu?

Opravdu nevím, jestli jsou důvodem úspěchu mých románů charakterové vady Gereona Ratha. Pro záměry, které s ním mám, jsem ho však nemohl stvořit jiného. Potřebuju někoho, kdo se dá svést, kdo je i trochu naivní. Jen tak může fungovat moje konstrukce pokusu, ve které je Gereon Rath nejdůležitějším pokusným králíkem. Navíc nesnáším ty slizké, víceméně bezchybné superhrdiny, jejichž největší chyba – pokud vůbec nějakou mají – spočívá v tom, že dostanou do postele každou ženu. Jako čtenář takové postavy nemám rád, takže o nich ani nepíšu. Dokonce i Charly, která je postavou s největší politickou prozíravostí a nejpevnějším charakterem, má své chyby a slabiny, jinak bych neměl rád ani ji.

Neomezujete se na klasickou detektivní zápletku, která pátrá po pachateli, ale hlavní roli ve vašich románech hraje životní realita dané doby. V čem spočívá hlavní kouzlo takové cesty časem?

Trošku toho dohadování o tom, „kdo to udělal“, u mě taky najdete, ale nestojí v popředí. Pro mě je nejdůležitější ta cesta časem, líčení tehdejšího všedního života a dramatických politických změn v Německu ze žabí perspektivy současníků. Moc se mi nezdá ten sebejistý postoj spousty dnešních chytrolínů, kteří bez jakékoliv pochybnosti tvrdí, že by za Třetí říše naprosto samozřejmě přešli do odboje nebo aspoň emigrovali. To je arogantní postoj, luxus, který si mohou dovolit jenom ti, kteří hledí na události roku 1933 z bezpečného odstupů později narozených — a s vědomím toho, co se všechno událo potom, s vědomím, které současníci neměli. Roli tu hraje pochopitelně i jistá nostalgie, přestože nepatřím k lidem, kteří tvrdí, že dřív bylo všechno lepší. A současně to byla elegantní doba – v módě, v hudbě, architektuře a v neposlední řadě i v automobilovém designu.

11

V posledních letech stále častěji vycházejí historické kriminálky a také romány, které se snaží zúctovat klišé zavedenými o dané epoše. Něco podobného děláte v románové řadě o Gereonu Rathovi i vy. Hodláte zachraňovat pověst Výmarské republiky?

Rozhodně ji chci trochu nablýskat, protože Výmarskou republiku a mnohé její představitele mám rád. První německá demokracie vůbec nebyla tak špatná, jak se to často podává, zasluhovala lepší budoucnost. A s trochou štěstí by ji možná i měla. V každém případě od samého začátku nebylo jasné, že Výmar ztroskotá. A už vůbec nebylo jisté, že demokracii po jejím ztroskotání nahradí právě nacisté.

Úspěšné americké série vykreslují rozmáchlý oblouk, vyprávějí životní příběhy mnohavrstvé palety postav a dosahují obrovské hutnosti. Měl jste v úmyslu vylíčit tuto zanikající epochu a metropoli Berlín pomocí takového ansámblu postav?

Rodina Sopránů určitě ovlivnila můj styl vyprávění, dodala mi odvahu v tom, že mohu nechat na konci románu některá vlákna nepropojená, že některé otázky mohou zůstat nezodpovězené, abych se k nim později zase vrátil – nebo taky ne. A samozřejmě se také snažím vylíčit dramatickou změnu let před a po roce 1933 z perspektivy co nejvíce co nejrozmanitějších postav.

Volker Kutscher – Goldstein

V románu *Goldstein* je v Berlíně „na hostování“ jeden židovský gangster z New Yorku a také v postavě Johanna Marlowa máte šéfa berlínského podsvětí. Co vás na tom tak baví?

Jednoduše mám rád ten typ klasického amerického gangstera. Tedy jako literární postavu, ve skutečném životě bych na takové lidi narazit nechtěl. Johann Marlow je osoba, pro kterou je nejdůležitější věcí obchod. Obchod, který je shodou okolností ilegální. Moje velká motivace k napsání románů o Rathovi spočívala v přání propojit americké gangsterské mýty s mýtem Berlína dvacátých a začátku třicátých let: Chandler potkává Döblina.

Jak bude románová řada pokračovat?

Posouvám se román od románu. Zatím vím jenom to, že se ten příští bude odehrávat v létě 1934, že půjde o podzemní komunistický odboj, o rozbití berlínských gangů, ale i o krvavou noc dlouhých nožů, při níž režim poprvé zcela otevřeně ukázal svou zločinnou tvář a prodal to veřejnosti jako rozbití údajného Röhmova puče. Jinak vím už jen jedno: Gereon Rath by měl tento případ přežít, aby mohl v roce 1935 dál vyšetřovat.

Ptala se Inge Wünnenbergová. © Verlagsgesellschaft Madsack 2014

Ukázka

Goldstein

Rath stanul před polonahým mužem, což ho v první chvíli tak zaskočilo, že si nebyl jistý, jestli má tu čest s tou správnou osobou, ačkoli mu na recepci řekli číslo přesně tohoto pokoje. Ten člověk měl skvěle vypracované tělo, což určitě rád stavěl na odiv, tak to aspoň vypadalo. Kromě hotelového ručníku ovinutého kolem boků na sobě nic dalšího neměl a tvářil se přinejmenším stejně udiveně jako Rath sám. Zjevně čekal někoho jiného, někoho, koho člověk může přijmout jen v ručníku a mokřými vlasy ze sprchy. Že by se ten chlápek hned na nádraží Friedrichstrasse nechal sbalit od prostitutky? Nebo snad měl v Berlíně milenku?

Rath si odkašlal do pěsti, byla to takový hloupý návyk v trapných nebo nepříjemných situacích, tohle rozpačité chrmlání, které ho naučili už v raném dětství a kterého se už nedokázal zbavit, ačkoli si pokaždé připadal jako rodinný sluha, když přistihne panstvo při hrátkách v posteli.

„Abraham Goldstein?“ zeptal se polonahého muže, jakmile byl opět pánem svého hlasu.

„Gould-stýn“ opravil ho Goldstein tou nejširší americkou výslovností.

Dvakrát nebezpečně ten ručníkář nevypadal. Zdálo se, že sportuje, a jeho živé oči měly ironickou jiskru, jako kdyby nedokázal brát život vážně. Rath vytasil odznak. „German Police. May I come in, sir?“

Znak kriminální policie na Goldsteina žádný dojem neudělal. Přikývl, ustoupil stranou a otevřel dveře úplně. Rath vešel a rozhlédl se. Drahé zařízení. Damaškové tapety, mahagonový nábytek, měkké koberce. A asi čtyřikrát až pětkrát větší než pokoj za čtyři marky padesát v bočním traktu Excelsioru, který Rath svého času obýval, když před nějakými dvěma roky přijel do Berlína. A asi tak pětkrát dražší. Minimálně.

12

Volker Kutscher – Goldstein

Rath si odkašlal. „Well, Mister Goldstein, I have to inform you that German Police is legitimated to...“

Goldstein, který mezitím vzal ze stolu balíček cigaret, ho přerušil. „A já jsem doufal, že to je room service,“ řekl.

Rath se podívil. Ten muž mluvil německy téměř bez cizího přízvuku. Rozhodně to neznělo jako němčina amerických turistů, kteří slova spíš přežvykovali, než vyslovovali. „Obávám se, že vás musím zklamat,“ řekl. „Nemám v nabídce ani jídla, ani nápoje.“

Goldstein si vsunul cigaretu mezi rty a nabídl komisaři balíček. Byl to už úplatek, nebo si mohl jednu vzít? Camel stálo na balíčku a Rath byl na americké cigarety příliš zvědavý, než aby odmítl. Vzal si a Goldstein mu připálil.

„Tak, detektive,“ řekl Američan, když si také zapálil, „co vás ke mně přivádí?“

„Komisaři,“ opravil ho Rath. „Komisař Rath.“ Málem dodal oddělení vražd, jak byl zvyklý, ale pak si včas uvědomil, že je tu s jiným posláním. „Vy mluvíte německy.“

„Díky mé matce.“ Goldstein pokrčil rameny. „Tak mi prosím povězte, co ode mě berlínská policie chce.“

„V podstatě, to vám říct mohu, chce berlínská policie především jedno: aby se všichni ve městě chovali slušně.“

Goldstein zvedl obočí. „Aha,“ řekl a vydechl kouř nosem. Z koutků úst mu náhle zmizel úsměv. „A s touhle žádostí o slušné chování vítáte každého turistu ve městě? Nebo jen ty z Ameriky?“

„Jenom vybrané návštěvníky. Doufám, že si toho vážíte.“

„Když už se bavíme o slušném chování – byl jsem právě v koupelně. Dovolíte, abych se oblékl? Posad'te se zatím.“

Goldstein bez dalšího slova zmizel do vedlejší místnosti. Rath nabídku nepřijal a zůstal stát. Pootevřenými dveřmi hlídal okno ložnice. Nepočítal s pokusem o útěk a už vůbec ne s tím, že by si Američan chtěl prostřílet cestu jako v nějaké gangsterce, ale přesto rozepnul druk podpažního pouzdra a vytáhl svou služební zbraň Walther PP, kterou dostal před rokem jako náhradu za zničeného mausera. Odjistil pistoli a spolu s pravou rukou ji schoval do kapsy pláště. Pro všechny případy. Bylo trochu nezvyklé kouřit levou rukou, ale šlo to.

Sotva zamáčkl nedopalek camelky, Goldstein se vrátil v lehkém, světle šedém letním obleku. Rath ještě chvíli držel rukojeť pistole, ukazovák na spoušti, ale zdálo se, že Američan hodlá zůstat mírumilovný.

„Tak. Tady mě máte. Proč se neposadíte? Ani klobouk jste neodložil.“

„Já raději stojím.“

„Nevím, jaké povídačky jste slyšel o mně nebo o mé zemi, ale tu ruku můžete klidně vyndat z kapsy. Nejsem ozbrojen.“

Rath si připadal jako školák, který dostatečně dobře neukryl svůj tahák, a automaticky vytáhl ruku z kapsy.

„Stále jste mi neprozradil účel vaší návštěvy,“ pronesl Goldstein a zapálil si další cigaretu. Rath tentokrát odmítl.

„Momentálně na vás mám pár otázek, to je všechno.“

„Vy mě ale napínáte. Tak se už ptejte.“

„Jste Abraham Goldstein z New Yorku?“

„Z Williamsburgu. To patří k Brooklynu.“

„Proč jste přijel do Berlína, pane Goldsteine?“

„Podívejte se dole do knihy hostů, tam se to píše.“

„Chci to slyšet od vás.“

Volker Kutscher – Goldstein

„No proč asi? Jsem turista, co si myslíte? Prohlédnu si krásné hlavní město Německa.“

„Žádné další důvody?“

„Máte na mysli nějaké konkrétní?“

„Možná máte za úkol někoho zabít.“

Goldstein, který právě potahoval z cigarety, se na něj podíval, jako by se přeslechl. „Co prosím? Vy máte moc bujnou fantazii, detektive!“

„Doma vás vyšetřovali nejmíň kvůli pěti případům násilné smrti.“

„Vyšetřovali, ale stojím tady před vámi. Co z toho vyvodíte?“

„Že jste měl dobrého advokáta.“

Rath otevřel hnědou aktovku a vyndal z ní razítkovací polštářek a list na otisky prstů.

Američan hleděl na formulář s deseti očíslovanými kolonkami. „What the hell is that?“ zeptal se.

No vidíš, ty arogantní chlapečku, pomyslel si Rath, tak jsme tě přece jen vyvedli z konceptu! „Pane Abrahame Goldsteine,“ řekl formálním tónem jako soudní exekutor, „berlínský policejní prezident mě zmocnil odebrat vám otisky prstů. Možná bychom se k tomuto účelu mohli přece jen posadit...“

„Co to má být? Tohle děláte každému cizinci?“

Rath odklopil kovové víčko polštářku s barvou. „Ne.“

„A čemu vděčím za takovou poctu?“

„Pane Goldsteine, chci s vámi mluvit úplně otevřeně. Berlín se z vaší návštěvy dvakrát neraduje a...“

„Nemusíte věřit všemu, co vám Hooverovi lidi navyprávějí! Myslíte si, že jsem gangster?“

„Nezáleží na tom, co si myslím. Už samotný váš rejstřík trestů ospravedlňuje identifikační opatření tohoto druhu. Přišel jsem za vámi, abych vám ušetřil nepříjemnosti. Jestli si přejete, můžu klidně všechno sbalit a předvolat vás na zítřek na prezidium. Musím vás ale varovat, čekací doba na identifikační službě jsou nechvalně proslulé. To abyste si vzal pár sešitů s křížovkami.“

Goldstein se zazubil. „Německé poldy by člověk neměl podceňovat, co? Hraje si tu na byrokrata a je všemi mastmi mazaný.“ Svlékl si sako, vykasal si rukávy košile a posadil se ke stolu. „Okay, ať to máme za sebou. Ale pokud se mnou ještě někdy budete mít v úmyslu něco takového, tak přijďte prosím trochu dřív. Abych nemusel do koupelny nadvakrát.“

„Čistota půl zdraví,“ ucedil Rath, vzal Američanovu pravou ruku, přitiskl jeho palec nejprve na polštářek s barvou, pak na příslušné políčko formuláře. Hezký, čistý vzorek, IS bude mít radost. Snad ho nebude muset porovnávat s otisky z místa činu. Záležitost s otisky prstů měla Goldsteinovi hned na úvod ukázat, kdo je tady pánem. Američan si však z procedury zjevně nic nedělal.

„Co se s tím papírem stane, až skončíme?“ zeptal se

jako pacient, který se ptá doktora na svůj krevní tlak. „Půjde do naší sbírky,“ řekl Rath a odebral další otisk. „A pokud se vaše otisky v tomto městě objeví při nějaké levárně, i kdyby to byl jen nezaplacený účet v hampejzu, tak půjdete za švédské záclony. Tak prostě to je.“

„Jak jsem už řekl, jsem turista, chci se jen podívat po městě. Co by se mělo stát?“

„Takže nebudete mít nic proti tomu, aby se policie dívala, jak se vy díváte po městě.“

„Cože?“ Goldstein ucukl rukou, než mohl Rath otisknout na papír již začerněný malíček. No vida! Tak přece jen tomu Amíkovi pokazil náladu.

„Nemusíte se rozrušovat! Trochu na vás dohlédneme. V zájmu vaší bezpečnosti. Pokud nemáte co skrývat, nemělo by vám to vadit.“

Volker Kutscher – Goldstein

„Mně ale zatraceně vadí, když za mnou někdo čenichá. Fucking unbelievable! Tohle je policejní stát, nebo co? Myslel jsem, že jste císaře vyhnali, že tu máte demokracii!“

„Zkrátka nám záleží na bezpečnosti našich... turistů.“

Goldstein Ratha pozoroval, jako kdyby ho hodnotil. „Takže dostanu guvernanku, co? Dokonce s bouchačkou.“

„Říkejte si tomu, jak chcete.“

Goldstein potřásl hlavou. „A co uděláte, když se vám zkusím pláchnout z dohledu? Chcete mě pak zastřelit?“

„To je prosté. Já vás pláchnout nenechám.“

Na Goldsteinově tváři se znovu rozlil úsměv. „No, to konečně zní jako fér nabídka,“ řekl a natáhl pravou ruku zamazanou od